



**2023/0000(BUD)**

20.9.2023

# **NUOMONĖ**

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto

pateikta Biudžeto komitetui

dėl 2024 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto – visi skirsniai  
(2023/0000(BUD))

Nuomonės referentas: Juozas Olekas

PA\_NonLeg

## PASIŪLYMAI

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. atkreipia dėmesį į tai, kad žemės ūkiui skirta 53,76 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų ir 52,58 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų; nepaisant to, ragina padidinti biudžetą atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais žemės ūkio maisto produktų sektorius susiduria 2023 m. ir kurie turės padarinių, kuriuos reikės toliau veiksmingai šalinti 2024 m.; pabrėžia, kad reikia toliau remti ūkininkus ir gamintojus, ypač atsižvelgiant į klimato kaitos keliamus iššūkius, poreikį prisitaikyti prie technologinės plėtros ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, infliacijos ir energetikos krizės akivaizdoje atsiradusius rinkos svyravimus, darančius didelį poveikį vidaus rinkai, visų pirma žemės ūkio maisto produktų sektoriui;
2. mano, kad būtina padidinti biudžetą tam, kad būtų užtikrintas apsirūpinimo maistu saugumas ekstremalių klimato reiškinių, pavyzdžiui, užsitęsusių sausrų ir smarkiai pakitusio kritulių režimo, ir sutrikimų, lemiamų Ukrainos žemės ūkio produktų importo, kuriam būdingas padidėjęs nepastovumas, kaip rodo neseniai sustabdyta Juodosios jūros grūdų iniciatyva, atvejais; pabrėžia, kad šis biudžetas turi būti ne tik padidintas, bet ir papildytas naujomis lėšomis, kurios turi būti numatomos kartu su visomis naujomis iniciatyvomis; pabrėžia, kad apskritai šio biudžeto dydis, palyginti su 2023 m., yra mažesnis ES BNP atžvilgiu ir nors 2024 m. biudžetas yra 2,7 mlrd. EUR didesnis nei 2023 m. sutartas biudžetas, šis padidėjimas nekompensuoja didelio infliacijos lygio, dėl kurio, viena vertus, sumažėjo BŽŪP subsidijų ekonominė vertė, kita vertus, kilo sunkumų įgyvendinant kaimo plėtros priemones;
3. primena Parlamento rezoliuciją „2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos tobulinimas: atsparus ir naujiems iššūkiams pritaikytas ES biudžetas“; ragina skubiai patikslinti ES ilgalaikį biudžetą, kad būtų galima veiksmingiau reaguoti į besikeičiančius poreikius, spręsti trūkstamo finansavimo problemas, didinti lankstumą ir gebėjimą reaguoti į krizes, teikti naują finansavimą naujiems politiniams prioritetams, kartu užtikrinant, kad skolinimosi pagal gaivinimo planą grąžinimas nekeltų pavojaus ES programoms; ragina Komisiją kuo greičiau pateikti pasiūlymą dėl naujos naujų išteklių grupės;
4. apgailestauja dėl to, kad labai sumažinta tokioms svarbioms biudžeto eilutėms kaip mokykloms skirta programa (12,2 proc. mažesnis finansavimas, palyginti su 2021 m.) ir jaunųjų ūkininkų programa (16,9 proc. mažesnis finansavimas, palyginti su 2021 m.) numatyta lėšų suma, ir ragina vėliau padidinti šių programų išteklius;
5. pabrėžia esminį žemės ūkio vaidmenį siekiant Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumo, tvaraus augimo, socialinės įtraukties, gyvūnų gerovės, taip pat prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos mažinimo tikslų, kartu padedant įvairinti žemės ūkio gamybą, išsaugoti biologinę įvairovę ir plėtoti vietos ekonomiką, nes šie tikslai yra suderinami su darnaus vystymosi tikslais; todėl primygtinai reikalauja, kad žemės ūkio biudžetas neturėtų būti mažinamas, ypač atsižvelgiant į tai, kad žemės ūkio sektoriui dažnai poveikį daro krizės, kurias reikia spręsti biudžetinėmis priemonėmis;

6. pažymi, kad, be bendros žemės ūkio politikos, kaimo vietovių socialinei ir ekonominei plėtrai labai svarbios sanglaudos politikos lėšos; pabrėžia, kad investicijomis iš šio šaltinio skatinama kaimo vietovių plėtra ir prisidedama prie gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo, remiamas verslas ir verslumas, gerinama padėtis darbo rinkoje ir galima sustabdyti migracijos, ypač moterų ir jaunuolių, srautą iš vietovių, kuriose vyrauja mažas gyventojų tankis;
7. pabrėžia, kad 2024 m. Sąjungos biudžetas turėtų būti suderintas su Sąjungos užmojais ne vėliau kaip iki 2050 m. užtikrinti Sąjungos poveikio klimatui neutralumą, taip pat su Sąjungos tarptautiniais įsipareigojimais, visų pirma Paryžiaus susitarimu ir Kunmingo ir Monrealio biologinės įvairovės susitarimu, ir reikšmingai prisidėti prie Europos žaliajo kurso įgyvendinimo;
8. prašo, kad Komisija, ruošdamasi patikslinti daugiametę finansinę programą ir parengti kito programavimo laikotarpio daugiametę finansinę programą, atliktų vertinimą, kiek papildomų lėšų reikia siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti gamtos atkūrimo priemonės; be to, ragina Komisiją, remiantis šiuo vertinimu, nustatyti esamus potencialius sprendimus ir pasiūlyti įsteigti nuolatinį ir specialų atkūrimo fondą;
9. atkreipia dėmesį į neigiamą Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pakopinį poveikį pasauliniam apsirūpinimo maistu saugumui, maisto įperkamumui, ypač tuose pasaulio regionuose, kurie yra labai priklausomi nuo pagrindinių maisto produktų importo iš Ukrainos, prekių kainoms, taigi ir gamybos sąnaudoms, sklandžiam viso žemės ūkio maisto produktų sektoriaus veikimui ir ES žemės ūkio rinkų stabilumui, nes Rusijos karas prieš Ukrainą padarė labai didelę įtaką žemės ūkio gamybai reikalingų išteklių kainoms ir padidino spekuliacijas žemės ūkio prekių rinkose; reiškia susirūpinimą, kad dėl šio konflikto, be kita ko, sutriko tiekimo grandinės, apribota žemės ūkio gamyba ir padidėjo regiono pažeidžiamumas maisto krizėms; pakartoja, kad reikia skubiai spręsti šias problemas teikiant didesnę ES paramą, kad ES rinkoje, visų pirma nukentėjusiose vietovėse, būtų užtikrinta galimybė gauti pakankamai geros kokybės maisto produktų; atkreipia dėmesį į neatidėliotiną poreikį ES lygmeniu užtikrinti tinkamą finansinę sistemą, kuri padėtų ūkininkams, visų pirma smulkiesiems ir vidutiniams ūkininkams, veiksmingai vykdyti veiklą, visų pirma siekiant užkirsti kelią bet kokiam maisto krizės paaštrėjimui ir galimam apsirūpinimo maistu saugumo trūkumui; pabrėžia, kad sparčiai didėja apsirūpinimo maistu ir pašarais savarankiškumo svarba;
10. palankiai vertina tai, kad atliekant daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio tikslinimą pirmenybė teikiama paramai Ukrainai pagal Ukrainos priemonę siekiant užtikrinti nuspėjamą finansinę paramą Ukrainai 2024–2027 m. laikotarpiu; kartu pažymi, kad nekontroliuojamas žemės ūkio produktų srautas iš Ukrainos į netoli konflikto zonos esančių ES valstybių narių žemės ūkio rinkas destabilizavo šių šalių rinkas, ypač grūdų, aliejingųjų sėklų ir uogų sektorius; pripažįsta Komisijos pastangas įveikti dėl to kilusią krizę ir primygtinai ragina ją nuolat stebėti padėti šiose rinkose, kad prireikus Komisija būtų pasirengusi nepagrįstai nedelsdama imtis naujų priemonių;
11. pabrėžia krizių rezervo svarbą siekiant finansuoti išskirtines priemones, susijusias su klimato reiškiniais ir rinkos sutrikimais, ir tai, kad jis buvo ne kartą naudojamas siekiant paremti tų valstybių narių ūkininkus, kuriuos labiausiai paveikė neteisėto Rusijos karo prieš Ukrainą sukelti rinkos sutrikimai; pabrėžia, kad iki šiol 2023 m. priimtos

priemonės bus iš dalies padengtos iš 2024 m. žemės ūkio rezervo ir kad gali prireikti tolesnės paramos, nes Juodosios jūros grūdų iniciatyva nebuvo atnaujinta, o tai dar labiau ap sunkins pakrantės ES valstybių narių žemės ūkio rinkas ir uostų infrastruktūrą; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją skubiai apsvarstyti finansines alternatyvas jau panaudotam BŽŪP krizių rezervui, kartu užtikrinant, kad nebūtų daromas poveikis ūkininkams skiriamoms tiesioginėms išmokoms; vis dėlto primena, kad krizių rezervą sudaro tik apie 3 EUR už vieną ES žemės ūkio paskirties žemės hektarą;

12. pažymi, kad dalis eksportui skirtų Ukrainos grūdų lieka ES rinkoje, todėl kai kurių valstybių narių ūkininkai patiria didelių nuostolių; ragina Komisiją padidinti šioms šalims skiriamus finansinius asignavimus, kad būtų galima įrengti papildomus sandėliavimo pajėgumus uostuose ir paremti vietos infrastruktūrą, siekiant užtikrinti Ukrainos grūdų tranzitą į galutinę paskirties vietą;
13. atkreipia dėmesį į tai, jog reikia užtikrinti pakankamai dideles maržas, kurios būtų mažesnės už viršutinės ribas, kad būtų galima susidoroti su nenumatytais aplinkybėmis žemės ūkio maisto produktų sektoriuje;
14. pabrėžia, kad infliacija yra daug didesnė už DFP numatytą 2 proc. defliatorių, kuris nekompensuos infliacijos sukeltos vertės praradimo; tai daro poveikį vartotojų perkamajai galiai ir papildomą spaudimą gamintojams bei sudaro dar daugiau sunkumų ūkininkams, ypač smulkiesiems ir jauniems ūkininkams, kurie patiria vis didėjančias sąnaudas, gauti pelno; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia atsižvelgti į šią situaciją rengiant ES finansų ir ekonominę politiką ir ją įgyvendinant; pabrėžia, kad 2021–2027 m. DFP numatytas BŽŪP biudžetas jau dabar yra mažesnis nei ankstesniu planavimo laikotarpiu ir kad dėl didelės infliacijos dar labiau sumažėja finansavimo, kurį gali gauti ūkininkai, ypač iš BŽŪP biudžeto, vertė; pabrėžia, kad pagal BŽŪP teikiamos subsidijos gali tapti nepatrauklios, nes reikalavimai ūkininkams tampa vis sudėtingesni, o finansinė nauda mažėja; pabrėžia, kad tikslinant DFP turėtų būti pašalinti visi šie trūkumai;
15. pabrėžia, kad reikia sąžiningai paskirstyti BŽŪP paramą valstybėse narėse bei tarp jų ir ragina teikti papildomą paramą ūkininkams tų valstybių narių, kuriose tiesioginės išmokos yra mažiausios, be kita ko, spartinant BŽŪP paramos suvienodinimo iki ES vidurkio procesą, siekiant stabilizuoti jų pajamas ir sustiprinti jų gebėjimą atlaikyti infliacinį spaudimą ir padidėjusias gamybos išteklių kainas;
16. ragina teikti papildomą paramą valstybėms narėms, kurios labiausiai pajuto Rusijos karo prieš Ukrainą poveikį; pagrindžia šiuos prašymus tuo, kad šios valstybės yra ypač pažeidžiamos ekonominių svyravimų ir joms reikia papildomos pagalbos, kad būtų užtikrintas jų žemės ūkio sektoriaus stabilumas, atsparumas ir tvarumas; siūlo konkrečias priemones, pavyzdžiui, didinti žemės ūkio subsidijų finansavimą, sudaryti palankesnes sąlygas gauti kreditus ir techninę pagalbą siekiant padėti ūkininkams veiksmingiau valdyti riziką ir išvengti pavojaus, kad žemės ūkio veikla bus perkelta iš šių šalių į kitas šalis ES arba už jos ribų;
17. mano, kad demografinis visuomenės senėjimo iššūkis yra ypač aktualus kaimo vietovėse, ir ragina Komisiją bei valstybes nares užtikrinti, kad kartu kaita, kaip esminis kaimo vietovių socialinio, ekonominio ir aplinkosauginio tvarumo ir ES apsirūpinimo maistu savarankiškumo, žemės ūkio ateities ir tradicinio šeimos ūkininkavimo modelio

veiksny, būtų, be kita ko, svarbus prioritetas būsimu BŽŪP programavimo laikotarpiu; pabrėžia, kad reikia imtis tikslinių priemonių, kuriomis būtų siekiama remti jaunųjų ūkininkų startuolius, palengvinti jų patekimą į ūkininkavimo veiklą ir sudaryti palankesnes sąlygas jauniems žmonėms ir moterims perimti ūkius, nes jie atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį išlaikant kaimo vietovių ekonominį atsparumą, taip pat spręsti gyventojų kėlimosi iš kaimo į miestą problemą; ragina teikti didesnę paramą ir daugiau paskatų šia linkme; visų pirma ragina nedelsiant imtis veiksmų siekiant stiprinti paramos jauniems ūkininkams priemones ir atkreipti dėmesį į būtinybę gerinti jų galimybes naudotis žeme ir gauti kreditą; ši parama turėtų apimti priemones, palengvinančias sandorius nuosavybės teisių srityje, visų pirma padėti jaunimui gauti paskolas, greitai gauti techninę pagalbą ir geresnius mokymus rengiantis ypatingiems ūkininkavimo iššūkiams; taip pat pabrėžia, kad svarbu palaikyti nuolatinį dialogą su jaunaisiais ūkininkais siekiant geriau suprasti jų poreikius ir lūkesčius; ragina tobulinti jaunųjų ūkininkų mokymo sistemas ir skatina Tarybą ir Komisiją 2024 m. bendrajame biudžete padidinti paramą jauniems ūkininkams;

18. pažymi, kad regionuose vis labiau reikalingi aukštos kvalifikacijos jauni specialistai, ir ragina valstybes nares imtis būtinų priemonių, įskaitant finansines paskatas, siekiant paskatinti jaunimą studijuoti žemės ūkio profesijas, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas vyresnio amžiaus žmonių žinių perdavimui jaunajai kartai;
19. palankiai vertina tai, kad Komisija toliau plėtojo su lyčių lygybe susijusių išlaidų stebėjimo 2021–2027 m. DFP metodiką, pagal kurią atsižvelgiama į politikos formavimą ir išteklių paskirstymą, visų pirma tai, kad pateikiamas išsamesnis *ex post* poveikio lytims vertinimas ir ataskaitos apie apimtis; ragina Komisiją visapusiškai įvertinti poveikį lytims ir sudaryti palankesnes sąlygas, kad visi atitinkami duomenys būtų atsekami;
20. ragina Komisiją ir valstybes nares skirti biudžeto išteklių kovos su lyčių nelygybe priemonėms parengti ir įgyvendinti; pažymi, kad labai svarbu kaimo vietovėse verslininkėms sudaryti palankią aplinką, įskaitant teisinius ir politinius aspektus, kad būtų užtikrinta geresnė prieiga prie informacijos, žinių ir įgūdžių, taip pat sudarytos palankesnės sąlygos naudotis finansiniais ištekliais – taip kaimo vietovėse būtų sukurta daugiau darbo vietų;
21. pabrėžia perskirstomosios pajamų paramos mechanizmų svarbą remiant mažesnius ir vidutinius ūkius ir užtikrinant sąžiningą ir teisingą Sąjungos lėšų paskirstymą, ypač priemones, skirtas jauniems ūkininkams, užsiimantiems klimatui ir aplinkai naudinga žemės ūkio praktika; akcentuoja, kad mažieji ir vidutiniai ūkiai atlieka itin svarbų vaidmenį užtikrinant apsirūpinimo maistu saugumą, kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines, saugant aplinką ir remiant kaimo ekonomiką; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą finansinę paramą siekiant padėti šiems ūkiams tapti atsparesniems ir prisitaikyti prie naujų technologijų naudojimo žemės ūkio sektoriuje, kad jie taptų konkurencingesni nacionalinėse, Europos ir tarptautinėse rinkose; ragina skirti dėmesio projektams, kuriais skatinamas ir stiprinamas esamų darbo vietų žemės ūkio sektoriuje išsaugojimas ir kokybiškų darbo vietų, kuriose užtikrinamos tinkamos teisės ir stabilus bei teisingas darbo užmokestis ir deramos darbo sąlygos, kūrimas, taip pat veiksmingai ir ryžtingai kovojama su skurdu ir socialine atskirtimi kaimo vietovėse;

22. pabrėžia, kad reikia skirti lėšų tvarios energetikos infrastruktūrai kaimo vietovėse remti, pavyzdžiui, investuojant į biodujų įmones, kurios gali padėti sumažinti energijos nepriteklių, ypač mažiausiai išsivysčiusiose vietovėse;
23. pabrėžia, kad svarbu skirti pakankamą finansavimą moksliniams tyrimams ir inovacijoms žemės ūkio maisto produktų sektoriuje, ypač tvaraus ūkininkavimo praktikos plėtojimui, visų pirma pagal programą „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų partnerystes (EIP), užtikrinant, kad ūkininkai dalyvautų šiuose moksliniuose tyrimuose; primena, jog svarbu užtikrinti, kad mokslinių tyrimų rezultatai laiku pasiektų ūkių lygmenį, kad ūkininkai būtų tinkamai apmokyti juos įgyvendinti ir kad šie rezultatai būtų prieinami teikiant ūkių konsultavimo paslaugas, kad ūkininkai gautų atnaujintą ir pritaiktą informaciją; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu sudaryti palankesnes sąlygas žinių perdavimui ūkininkams ir tarp jų, ypač siekiant skatinti darnų vystymąsi ir konkurencingumą žemės ūkyje; pabrėžia tvirtesnių žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemų (ŽŪŽIS), taip pat ūkių tvarumo duomenų tinklo (ŪTDT) vaidmenį siekiant skatinti inovacijų projektus ir skleisti informaciją apie jų naudojimą; ragina Komisiją suteikti pakankamą finansinę paramą tolesniam pažangių ir novatoriškų sprendimų diegimui žemės ūkio sektoriuje, atsižvelgiant į jų galimą naudą aplinkai ir poreikį didinti žemės ūkio sektoriaus efektyvumą; mano, kad reikėtų toliau analizuoti ir skatinti tikslų ūkininkavimą ir skaitmeninimo naudojimą; atkreipia dėmesį į tai, kad realus investicinis sukrėtimas bus svarbiausias veiksnys, prisidėsiantis prie Europos žemės ūkio gamybos modelio ekologinės pertvarkos;
24. pabrėžia, kad reikia finansuoti universitetų, mokslo tiriamųjų įstaigų ir žemės ūkio organizacijų partnerystę, kad būtų skatinamos inovacijos ir praktikos bei naujų technologijų, kuriomis didinamas žemės ūkio maisto produktų sektoriaus našumas, tvarumas ir atsparumas, plėtojimas;
25. primena, jog svarbu užtikrinti, kad mokslinių tyrimų rezultatai būtų diegiami ūkių lygmeniu; pabrėžia, jog turi būti pašalintos tokios kliūtys kaip duomenų formatų standartizavimo trūkumas, kad žemės ūkio duomenis būtų galima naudoti efektyviai ir išnaudoti visas jų teikiamas galimybes;
26. palankiai vertina skaitmeninės pertvarkos žemės ūkio sektoriuje ir kaimo vietovėse spartinimą, nes tai esminis dalykas siekiant užtikrinti atsparumą ir kovoti su šių vietovių gyventojų skaičiaus mažėjimu ir sudaryti sąlygas sukurti tikslesnes, veiksmingesnes ir tvaresnes ES žemės ūkio sistemas, pasižyminčias geresniu aplinkosauginiu veiksmingumu, taip pat padidinti užimtumo žemės ūkyje ir kaimo bendruomenėse patrauklumą jaunajai kartai; pabrėžia, kad skaitmeninei transformacijai kaimo vietovėse reikia daugiau paramos; primena, kad ūkininkai turėtų turėti galimybę naudotis skaitmeniniais sprendimais, technologine pažanga ir dirbtinio intelekto naujovėmis; atsižvelgiant į tai, pakankama finansinė parama yra labai svarbi siekiant užtikrinti teisingą skaitmeninę pertvarką, kuri neleistų didėti skirtumams tarp regionų; pažymi, kad svarbu toliau remti investicijas į modernizavimą ir inovacijas siekiant, kad žemės ūkio sektorius galėtų prisidėti prie Europos žaliojo kurso, Biologinės įvairovės strategijos ir strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ priemonių tikslų įgyvendinimo;
27. pabrėžia svarbų žemės ūkio kooperatyvų vaidmenį ir ragina valstybes nares teikti didesnę paramą kooperatyvų sektoriui tam, kad būtų rengiamos naujų kooperatyvų



steigimo paskatų sistemos, padedančios didinti žemės ūkio maisto produktų sektoriaus konkurencingumą ir ekonominę kaimo vietovių plėtrą bei socialinį kaimo vietovių vystymąsi, kartu užtikrinant, kad būtų sumažinta nereikalinga administracinė našta; pabrėžia, kad šis bendradarbiavimas gali padėti kooperatyvų nariams lengviau prisitaikyti prie klimato kaitos, padidinti veiksmingumą ir įvairinti gamybą; pabrėžia, kad šios organizacijos atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį didinant ekonomikos efektyvumą ir našumą, skatinant inovacijas ir gerinant gyvenimo sąlygas kaimo vietovėse; taip pat primygtinai ragina priimti priemones žemės ūkio kooperatyvų narių teisėms ir interesams apsaugoti ir stiprinti; tokia parama galėtų apimti švietimo programas ir mokymus apie šiuolaikinį kooperatinių bendrovių valdymą, finansų ir rinkodaros principus, kad ši ūkininkų asociacijų forma taptų patrauklesnė vietos lygmeniu;

28. pabrėžia, kad bendruomenės inicijuotos vietos plėtros iniciatyvos atlieka pagrindinį vaidmenį išlaikant ir atkuriant gyvybingą ir klestinčią vietos kaimo ekonomiką, ir tai, kad reikia išlaikyti pakankamą kaimo ekonomikos plėtros veiksmų sąsajos (LEADER) finansavimo lygį; ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti LEADER pajėgumais;
29. primena, kad bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) strateginiai planai pradėti įgyvendinti 2023 m. sausio mėn., diegiant naują BŽŪP žalinimo architektūrą ir žengiant svarbų žingsnį pereiti prie tvaresnių maisto sistemų ES, be kita ko, nustatytas poreikis ūkininkams skirti daug išteklių aplinkosaugos tikslams pasiekti, taip pat ir taikant ekologines sistemas; pabrėžia, kad reikia atidžiai stebėti, kaip įgyvendinami nacionaliniai BŽŪP strateginiai planai, atsižvelgiant į jų sukuriamą administracinę ir biurokratinę našta ir jų poveikį ES žemės ūkio gamybos apimčiai, maisto tiekimo grandinių sklandumui ir atsparumui bei apsirūpinimo maistu saugumui; pabrėžia, kad vykdant šią stebėseną reikėtų atkreipti dėmesį ne tik į tai, kaip laikomasi ES reglamentų reikalavimų, bet ir į konkretų šių planų poveikį ūkininkams, ypač smulkiesiems ir vidutiniams ūkiams bei jauniems ūkininkams; ragina Komisiją aktyviai dalyvauti šiame procese ir glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad BŽŪP būtų įgyvendinama veiksmingai ir teisingai, o ūkininkai būtų tinkamai informuojami apie pagal BŽŪP jiems nustatytas priemones; ragina valstybes nares gerinti Sąjungai teikiamų duomenų ir rodiklių kokybę siekiant išnaudoti visą naujos veiklos rezultatais grindžiamos BŽŪP potencialą ir tiksliai įvertinti jos poveikį;
30. ragina surengti platesnes diskusijas apie ES žemės ūkio ateitį, taip pat apie tai, kaip būtų galima reformuoti šį sektorių, kad jis galėtų įveikti ateities išbandymus, pavyzdžiui, demografinius pokyčius, klimato kaitą ir skaitmeninę pertvarką;
31. primygtinai reikalauja, kad bet kokios Sąjungos biudžeto pajamos, gaunamos iš bet kokių asignuotųjų pajamų arba iš dėl pažeidimų žemės ūkio sektoriuje ankstesniais metais susigrąžintų lėšų, liktų įtrauktos į 3 išlaidų kategoriją;
32. primena, kad pagal Audito Rūmų specialiąją ataskaitą klimato srities išlaidos 2014–2019 m. biudžete buvo ne tokios didelės, kaip pranešta, ir kad Komisijos ataskaitose dėl 2021–2027 m. laikotarpio, kai naujas ES klimato srities išlaidų tikslas padidės iki 30 proc., gali likti su patikimumu susijusių problemų, ragina Komisiją pateikti ataskaitą apie klimato srities išlaidų indėlį siekiant ES klimato srities ir energetikos tikslų, ypač daug dėmesio skiriant biudžeto poveikio klimato kaitos švelninimui vertinimui, ir



peržiūrėti atskaitomybės už klimato kaitos aspekto integravimą metodiką, kad būtų galima priimti geresnius sprendimus ir užtikrinti visapusišką perėjimą prie tvaraus žemės ūkio sektoriaus;

33. mano, kad Sąjunga gali labai prisidėti skatinant sveikos mitybos įpročius, ypač vaikų mitybos, ir todėl mano, kad nepaprastai svarbu visapusiškai pasinaudoti viršutinėmis ribomis, numatytomis Sąjungos mokykloms skirtose programose; todėl ragina valstybes nares rengiant mažiau biurokratijos turinčias programas stiprinti savo nacionalines programas siekiant užtikrinti, kad būtų panaudota visa didžiausia turimų asignavimų suma;
34. primena Audito Rūmų specialiąją ataskaitą dėl interesų konflikto ES sanglaudos ir žemės ūkio išlaidų srityje ir ragina Komisiją imtis veiksmų, kad būtų pagerinta interesų konfliktų prevencija, nustatymas ir pranešimas apie juos, ir skatinti skaidrumą;
35. ragina Komisiją išlaikyti tinkamo lygmens finansavimą, kad būtų išsaugota aukšto lygmens sanitarinė ir fitosanitarinė padėtis ES, ir atmeta bet kokį bendro finansavimo normų sumažinimą sanitarinėms programoms ir naujų ligų, galinčių kelti pavojų gyvūnų ir augalų sveikatai, taigi ir žmonių sveikatai ES, kontrolei;
36. atkreipia dėmesį į didelį rezultatais grindžiamo anglies dioksido sekvestraciją dirvožemyje didinančio ūkininkavimo potencialą kovojant su klimato kaita, kai pasitelkiama anglies dioksido sekvestracija, ir išsaugant biologinę įvairovę bei ekosistemas;
37. pabrėžia žiedinės ekonomikos ir žemės ūkio sektorių, veikiančių pagal žiedinės ekonomikos principus, vertę, kurią jie gali duoti siekiant Europos žaliajame kurse nustatytų tikslų, skatina įgyvendinti bandomuosius projektus siekiant pagerinti žinias ir padidinti supratimą apie galimą žiedinės ekonomikos principų naudą Europos maisto sistemai;
38. dar kartą patvirtina Sąjungos vaisių, daržovių ir pieno vartojimo skatinimo mokyklose programos, kuri visų pirma yra skirta mitybai, reikšmę siekiant padėti vaikams sveikai maitintis; kviečia valstybes nares visapusiškai pasinaudoti savo asignavimais šioms programoms ir pirmenybę skirti tvariai, vietos ir aukštos kokybės produkcijai;
39. pabrėžia solidarumo koridorių svarbą užtikrinant, kad ukrainietiški grūdai pasiektų šalis, kurioms jų labiausiai reikia, taip remiant Ukrainos ekonomiką ir užkertant kelią pasaulinei maisto krizei, tačiau atkreipia dėmesį į transporto srauto padidėjimo poveikį ir ragina Komisiją skirti lėšų atitinkamai infrastruktūrai stiprinti ir gerinti.

## INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

<b>Priėmimo data</b>	19.9.2023
<b>Galutinio balsavimo rezultatai</b>	+: 41 -: 4 0: 2
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai</b>	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
<b>Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai</b>	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

## GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

41	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Bronis Ropė

4	-
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz

2	0
ID	Ivan David
Renew	Emma Wiesner

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė